

Rapportage 2023 Woerden

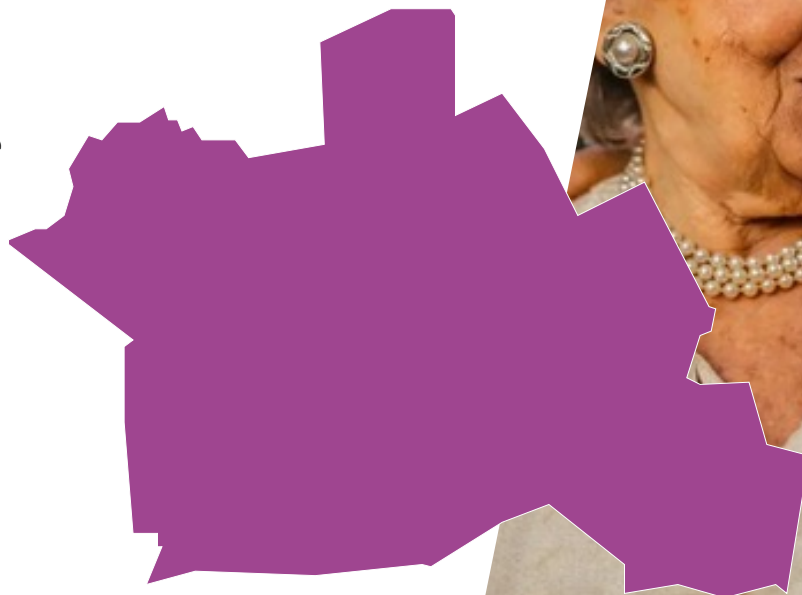
Wonen en Zorg 2040

**Samen voor
toekomstbestendige ouderenzorg**

De juiste ondersteuning en zorg
voor iedereen

*Project in het kader van de Krachtig Verbindende
Toekomstvisie Utrecht*

24/01/24

Inleiding | Begin 2022 zijn activiteiten van het programma *Wonen en Zorg 2040* gestart in de gemeente Woerden. Het resultaat is deze rapportage over inspiratie, oplossingsrichtingen en samenwerkingsafspraken over Wonen en Zorg in Woerden.

AANLEIDING

De dubbele vergrijzing en het toenemende aantal ouderen met een zware zorgvraag, zorgt voor grote uitdagingen voor de ouderenzorg, ook in de regio Utrecht. De gezamenlijke ouderenzorgorganisaties in Utrecht hebben, mede op initiatief van Zorgkantoor Utrecht, de handen ineengeslagen en een Krachtig Verbindende Toekomstvisie Utrecht 2030 opgesteld. Het Project Wonen en Zorg 2040 is een van de projecten onder deze vlag.

DOELSTELLINGEN

Ondersteuning en inspiratie bieden, zodat de deelnemende organisaties de aanstaande markttrends het hoofd kunnen bieden, zodat de inwoners van Zorgkantoorregio Utrecht de best mogelijke zorg in de best mogelijke setting, vooral op de lange termijn, kan worden gegarandeerd.

AANPAK

Wonen en Zorg 2040 kent drie programmalijnen, namelijk:

- A. Kennisdeling en analyse:** deze programmalijn bestaat uit 1) Het inventariseren en verzamelen van informatie vraag en aanbod; 2) Deze toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal of regionaal niveau, door middel van een online kennisbank vraag en aanbod; 3) In samenspraak met de deelnemers de “gap”, de discrepantie tussen aanbod en vraag in beeld brengen; 4) Speerpunten formuleren per gemeente / subregio en zo nodig regio.
- B. Visie op oplossingsrichtingen en inspiratiesessies:** deze programmalijn bestaat uit 1) Inventariseren en verzamelen van inspirerende voorbeelden lokaal, regionaal en buiten de regio; 2) Toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal niveau, door middel van de databank en matching; 3) Inspiratiegesprekken en -bijeenkomsten met zorgorganisaties (en stakeholders) over zorg(oplossingen) in de toekomst; 4) Identificeren van lokale en regionale projecten en kansen.
- C. Processen en projecten:** deze programmalijn bestaat uit 1) Ondersteuning bij samenwerking tussen stakeholders; 2) Identificeren van projecten; 3) Ondersteuning zo nodig bij regionale afstemmingsvraagstukken, zoals arbeidsmarkt en speciale doelgroepen.

Deze rapportage is onderdeel van programmalijn **B** en is het resultaat van een viertal inspiratiesessies in de gemeente over inspiratie, oplossingsrichtingen en samenwerking voor het realiseren van het woonzorg aanbod in relatie tot de opgave.

Kijk wat we met elkaar kunnen doen op

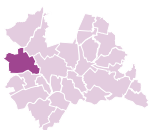
toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg

Dit is een boodschap van het Project Wonen en Zorg 2040 van de IVVU. Mogelijk gemaakt door Zilveren Kruis Zorgkantoor.

Scan de code

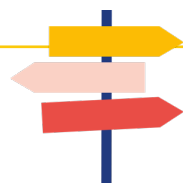

SAMENVATTING | Op deze pagina staan de belangrijkste onderwerpen van deze rapportage samengevat

OPGAVE

De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk. Zonder aanvullend beleid komt Woerden in 2040 zo'n **405** verpleeghuisplaatsen tekort.

OPLOSSINGSRICHTINGEN WOERDEN

- 84 Achmea Real Estate – appartementen sociale huur (specifieke doelgroep te bepalen) ca. 80 woningen, richting VPT
- Vosseschans en Hofplein – 55+ woningen zonder zorg circa 160 woningen
- Project Pionier Zegveld (24 levensloop bestendige woningen)
- Uitbreiding Sint Maarten (26 woningen – status: vertraagd – Klein Houtdijk 12 appartementen 2024, appartementen wonen en zorg gescheiden, ontwikkeling
- WelThuis 50 appartementen – status: nader te bepalen
- Vijverkot 100 woningen – status: stilgelegd wegens uitbreiding bedrijventerrein
- Informatiepunt voor inwoners
- Website voor informatie
- Activerende brief naar inwoners met pensioengerichte leeftijd
- Doorstroming bevorderen (sociale vangnet)
- Mantelzorg versterken
- Inzet van technologie
- VPT/MPT uitbreiden

BETROKKEN PARTIJEN

Gemeente

Corporaties | ontwikkelaars

Zorgkantoor

Zorgorganisaties

MARTHA FLORA
De demenzvriendelijke woonwacht

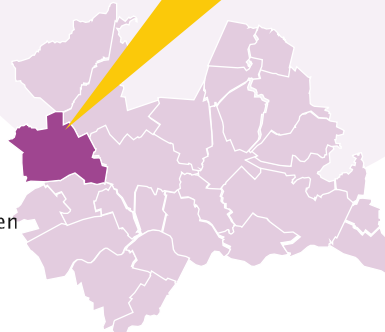

zorggroep sint maarten

Welzijn

hart voor woerden
voor elkaar

SUGGESTIES VOOR VEROLG

In de gemeente Woerden wordt in verschillende overlegstructuren samengewerkt door betrokken partijen aan de woonzorgopgave. Daarnaast is in oktober 2023 de Maatschappelijke Agenda 2023-2027 door de gemeenteraad vastgesteld. Het is belangrijk initiatieven rondom wonen en zorg te concretiseren en aan te laten sluiten bij de Maatschappelijke Agenda. Zorg voor het formaliseren van samenwerkingen op projecten en initiatieven voor wonen en zorg, inclusief het juiste overkoepelende overleg met alle stakeholders in de gemeente..

Proces | In een viertal inspiratiesessies Wonen en Zorg 2040 in de gemeente Woerden bespraken we met verschillende stakeholders de opgave, oplossingsrichtingen en samenwerking op het gebied van wonen en zorg

Inspiratiesessie 1

7 november 2022

Inspiratiesessie 2

17 april 2023

Inspiratiesessie 3

19 juni 2023

Inspiratiesessie 4

19 december 2023

Oplevering rapportage

ACTIVITEITEN

- Besproken opgave: overeenstemming orde grootte en aard
- Besproken: huidige stand van zaken GAP

- Besproken mogelijke oplossingsrichtingen
- Toelichting op de woonzorg analyse door Springco Urban Analytics en Attrivé
- Eerste inventarisatie initiatieven

- Besproken: stand van zaken oplossingsrichtingen
- Concretiseren van oplossingsrichtingen

- Toelichting op de Maatschappelijke Agenda 2023-2027
- Korte toelichting door deelnemers op strategie in de wijk
- Besproken: hoe om te gaan met de overgang van informele zorg naar formele zorg voor mensen met een zware zorgvraag
- Besproken: Overlegstructuren en borgen van samenwerking

Opgave in de gemeente Woerden

GROEI VAN OUDEREN MET EEN ZWARE ZORGVRAAG 2040 VRAAGT OM ADDITIONELE WOONZORGPLEKKEN

- De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk; zonder aanvullend beleid komt gemeente Woerden in 2040 zo'n **405** verpleeghuisplaatsen tekort.

WOONDEALS EN PROGRAMMA WONEN EN ZORG VOOR OUDEREN

- In 2022 en 2023 zijn er 35 regionale woondeals getekend door de minister om het landelijk woningtekort op te lossen. Via deze woondeals kunnen er 936.349 woningen worden gerealiseerd.
- In de provincie Utrecht zijn drie regionale woondeals opgesteld en gaat het om de bouw van ruim 83.500 nieuwe woningen in de periode 2022-2030. Onderdeel van deze deals zijn ook de bouw van zorggeschikte woningen.
- Het kabinet heeft de ambitie om binnen zeven jaar 290.000 woningen te bouwen geschikt voor ouderen. Deze ambitie is vertaald naar 170.000 nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen en 40.000 verpleegzorgplekken. En specifiek voor Woerden; 440 nultredenwoningen, 300 geclusterde woningen en 175 verpleegzorgplekken.

OBSTAKELS IN DE WONINGBOUW

- Belemmeringen zoals: wetten, praktische bezwaren, hoge bouwkosten, opgelopen rente en personeelstekorten staan het realiseren van de plannen van de Rijksoverheid in de weg. Hierdoor is er in de toekomst meer zorg thuis nodig in de oorspronkelijke woning. Creatieve ingrepen en nieuwe denkrichtingen zijn essentieel voor het oplossen van deze woonzorgvraagstukken.

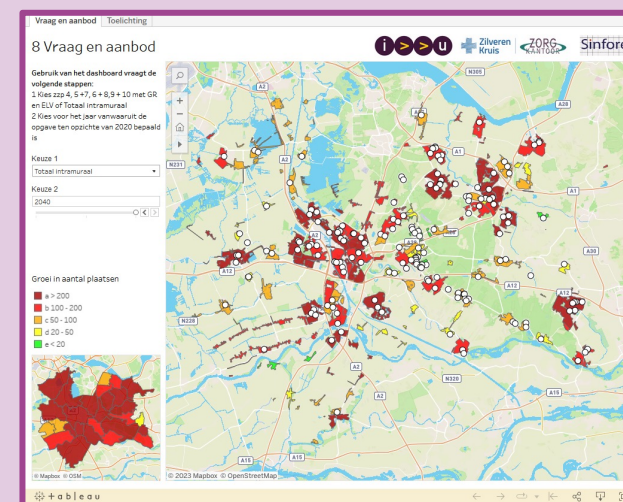
ALLEEN WONINGBOUW IS NIET GENOEG

- De komende decennia stijgt het gebruik van de zorg sneller dan de groei van de economie en vooral van de beroepsbevolking. Daardoor komen de grenzen van de financiële, personele en maatschappelijke houdbaarheid van de zorg steeds meer in zicht. De oplossingen van de verzorgingsstaat volstaan daardoor niet meer voor de toekomst. Indien we dezelfde oplossingen blijven bieden door bijvoorbeeld de verpleeghuiscapaciteit gelijke tred te laten houden met de vergrijzing, dan loopt het systeem vast. Niet alleen worden de kosten hoger, maar er is ook onvoldoende personeel om de zorg en ondersteuning te bieden. Alleen woningbouw programmeren is dus niet genoeg. Samenwerking is nodig met zorg- en welzijnsorganisaties, huisartsen en andere relevante partijen, ook om de vraag naar wonen met zorg en ondersteuning daadwerkelijk af te remmen.

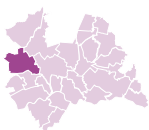
DASHBOARDS EN DATA

Onderzoeksbureau Sinfore ontwikkelde in opdracht van het project Wonen en Zorg 2040 dashboards met prognoses met betrekking tot demografie en de zorgvraag tot 2040 in zorgkantoorregio Utrecht. Deze dashboards zijn openbaar en beschikbaar voor iedereen die zelf aan de slag wil met de onderliggende data. Je vindt de dashboards op

<https://ivvu.sinfore.nl>.

Bron: CBS, PBL, 2022

De sleutel is samenwerking |

BETROKKEN STAKEHOLDERS

Zorgorganisaties

Gemeente

Corporaties | ontwikkelaars

Welzijn

Zorgkantoor

WAAROM SAMENWERKEN?

In het verleden was het onderwerp intensieve zorg voor ouderen vrijwel geheel het domein van zorgorganisaties en het zorgkantoor. In de nieuwe situatie verschuift dit van de WLZ naar de Woningwet. Dat betekent dat alle lokale partijen hier een nadrukkelijke rol in krijgen. De oplossing moet gevonden worden in de samenwerking met die zorgorganisaties maar ook in de samenwerking met andere partijen.

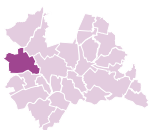
Ontwikkelingen hangen in sterke mate met elkaar samen en kunnen niet éézijdig, bijvoorbeeld binnen de zorg, het sociale domein of het fysieke domein, worden opgelost. Om die reden is een integrale visie en aanpak door middel van samenwerking, niet alleen mogelijk, maar ook noodzakelijk.

REGIEROL GEMEENTE

De Rijksoverheid heeft dit ook ingezien en schetst in verschillende beleidsbrieven een belangrijke regierol voor de gemeente in de volle breedte van de opgave, van sociaal domein tot intensieve zorg en de bouw van verpleegzorgplekken. Dat betekent vanuit leiderschap verbinding maken met andere domeinen binnen de gemeente, zoals ruimtelijke ordening en wonen. Ook heeft de gemeente een regierol naar externe partijen, zoals organisaties in zorg en welzijn, woningbouw en inwoners.

In Woerden werken partners in verschillende overlegstructuren zoals IZA-tafels, thema-tafels en de inspiratiesessies van het Project Wonen en Zorg 2040 samen. Hart voor Woerden heeft de regie over thema-tafels (*Mag-tafels*). Hierbij worden inwoners, ervaringsdeskundigen, maatschappelijke partners, partijen uit het medisch domein, ondernemers en andere belanghebbenden actief betrokken bij de uitvoering van de Maatschappelijke Agenda 2023-2027.

Genoemde oplossingsrichtingen opgehaald tijdens de inspiratiesessies

Specifiek gemeente

Bouwen aan vitale en zorgzame wijken

Bewustwording inwoners

- Informatiepunt voor inwoners
- Website voor informatie
- Activerende brief naar inwoners met pensioengerichte leeftijd
- Doorstroming bevorderen
 - Inzet van wooncoaches en financieel adviseurs
 - Verleidingsproces gericht op doelgroep in planontwikkeling door projectontwikkelaars

Eigen kracht inwoners

- Ondersteuning thuis
 - Versterken van netwerk (sociale vangnet)
 - Inzetten op buurtverbinders zoals ontmoetingsplekken en buurt activiteiten.
 - Reablement
- Mantelzorg versterken

Versterken wijkinfrastructuur

- Inzet van technologie (Beeldzorg, Leefstijlmonitoring, Ondersteuning in dagstructuur)
- VPT/ MPT uitbreiden (bestaande coalitie: coöperatie van HA)

Diversiteit aan geschikte woningen

- 84 Achmea Real Estate - appartementen sociale huur (specifieke doelgroep te bepalen) ca. 80 woningen,
- Vosseschans en Hofplein - 55+ woningen zonder zorg circa 160 woningen
- Project Pionier Zegveld (24 levensloop bestendige woningen)
- Uitbreiding Sint Maarten (26 woningen - status: verdragd - Klein Houtdijk 12 appartementen 2024, appartementen wonen en zorg gescheiden, ontwikkeling richting VPT)
- WelThuis 50 appartementen - status: nader te bepalen
- Vijverkot 100 woningen - status: stilgelegd wegens uitbreiding bedrijventerrein

Verpleeghuis van de toekomst

Voorbeelden van oplossingsrichtingen opgehaald in verschillende gemeenten Project IVVU

Generiek

Bewustwording inwoners

- Bewustwording eigen verantwoordelijkheid inwoner
- Voorzorgmaatregelen
- Vroegtijdig verhuizen naar geschikte woning
- Versterken en onderhouden eigen sociaal netwerk
- Financiële arrangementen

Eigen kracht inwoners

- Versterken sociale structuur en samenhang
- Community building
- Ondersteunen zelforganisatie en inwonersinitiatieven
- Mantelzorgondersteuning
- Verbeteren informatievoorziening zorg en welzijn en inwoners
- Reablement

Versterken wijkinfrastructuur

- Geschikt maken woonomgeving
- Ontmoetingsplekken
- Versterken mobiliteit
- Uitbreiding zorg en ondersteuning in de wijk
- Samenwerking zorgorganisatie en woningcorporatie op complexniveau
- Inzet van technologie

Diversiteit aan geschikte woningen

- Toevoegen geschikte woningen en woonvormen
- Nultredenwoningen
- Geclusterde woonvormen
- Geschikt maken bestaande voorraad
- Herzien toewijzings- en voorrangbeleid

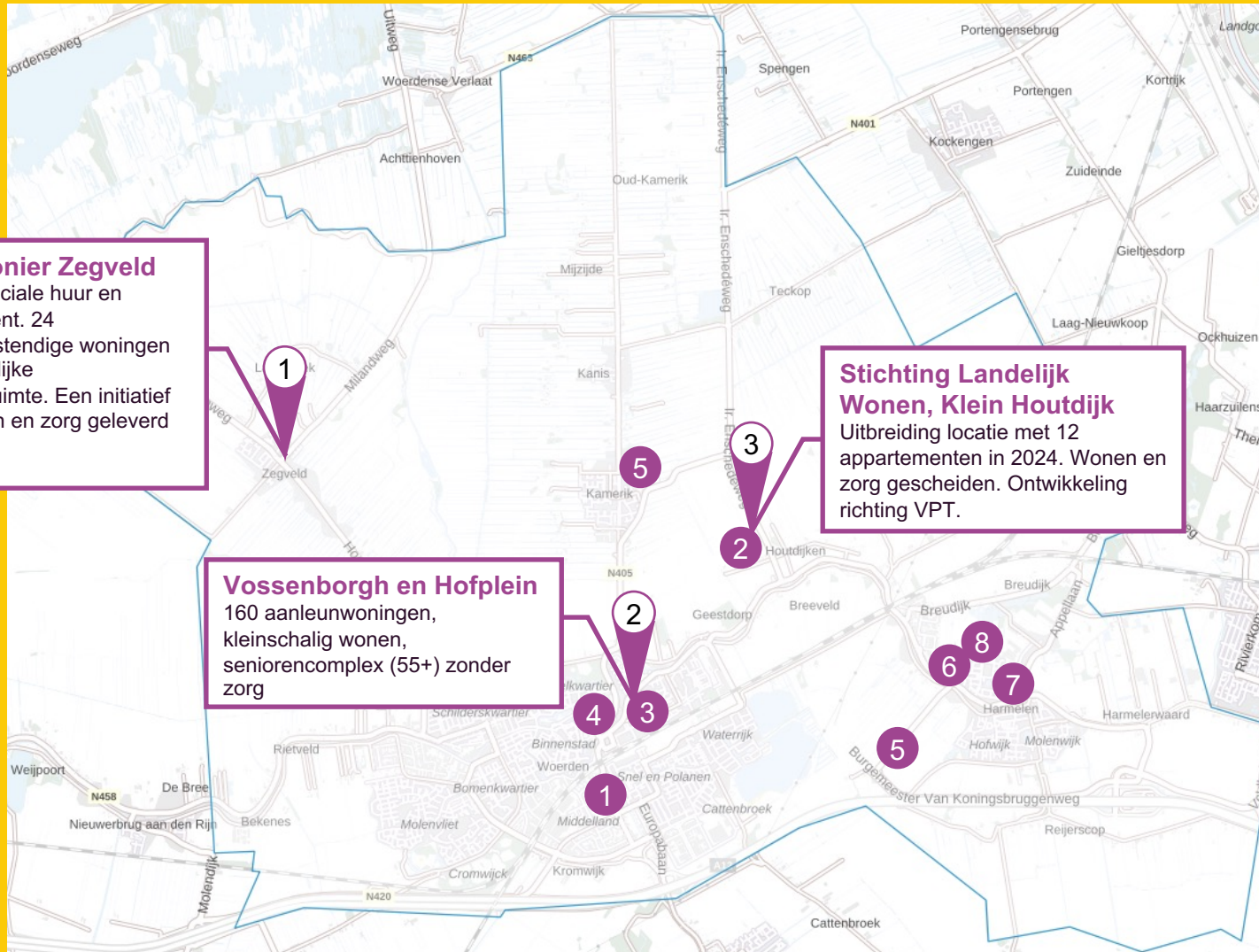

Verpleeghuis van de toekomst

- Openen, moderniseren, en verduurzamen van verpleeghuiszorg
- Toevoegen verpleegzorgplekken

Bestaand aanbod verpleeghuizen en nieuwe projecten in gemeente Woerden

Project Pionier Zegveld

Coöperatie sociale huur en middensegment. 24 levensloopbestendige woningen met gezamenlijke ontmoetingsruimte. Een initiatief waarbij welzijn en zorg geleverd kan worden.

Vossenborgh en Hofplein

160 aanleunwoningen, kleinschalig wonen, seniorencomplex (55+) zonder zorg

Stichting Landelijk Wonen, Klein Houtdijk

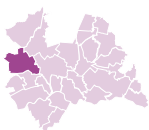
Uitbreiding locatie met 12 appartementen in 2024. Wonen en zorg gescheiden. Ontwikkeling richting VPT.

- Careyn, St Antonius Ziekenhuis**
Intramuraal: 22 plekken (ELV/ GRZ)
- Stichting Landelijk Wonen, Klein Houtdijk**
Intramuraal: 14 plekken (PG)
- Careyn, Weddesteyn**
Intramuraal: 128 plekken (72 PG, 34 somatiek, ELV.GRZ 22)
- WelThuis, De Thuynen**
Intramuraal: 42 plekken (PG en somatiek)
- Careyn, Het Waterschapshuis**
Intramuraal: 28 plekken (PG)
- De Rijnhoven, Vijverhof**
Intramuraal 149 plekken (93 PG, 24 somatiek, 2 ELV/GRZ, 30 anders)
- Sint Maarten, Gaza**
Intramuraal 42 plekken (16 PG, 26 somatiek)
- De Rijnhoven, Princehof**
Intramuraal 42 plekken (PG)

Er is veel aanbod door verschillende zorgorganisatie in gemeente Woerden. De toename in zorgvraag kan alleen niet volledig opgelost met het aanbod. Het is van belang om aanvullend aandacht te hebben voor alternatieve woonvormen en oplossingen.

D Diversiteit aan geschikte woningen

E Verpleeghuis van de toekomst

Toelichting op de oplossingen in gemeente Woerden gericht op het vergroten van de bewustwording en eigen kracht van inwoners en het versterken van de wijkinfrastructuur

A

**Bewustwording
inwoners**

B

**Eigen kracht
inwoners**

C

**Versterken
wijkeninfrastructuur**

A

→ Informatiepunt voor inwoners

Een mogelijke aanpak is het opzetten van informatiepunten die door de gemeente beheerd en ondersteund worden, maar op strategische locaties gevestigd zijn, zoals bibliotheken of woonzorglocaties, om inwoners beter te informeren over hun huidige en toekomstige zorgbehoeften en de beschikbare zorgdiensten

→ Website voor informatie

De gemeente heeft als wens om een website te creëren waar alle informatie m.b.t. zorgbehoeften en zorgdiensten beschikbaar is.

→ Activerende brief naar inwoners met pensioengerichte leeftijd

De gemeente gaat een brief met informatie over de financiën en het belang van het sociale-netwerk op peil houden. Daarnaast worden deze burgers aangemoedigd om na te denken wat ze tijdens hun pensioen zouden willen doen. Het doel is om hen te prikkelen tot zingevende activiteiten. Het Hart voor Woerden zal dit initiatief gaan trekken.

→ Doorstroming vergroten

Doorstroming vergroten door de inzet van wooncoaches en financieel adviseurs. De gemeente vraagt projectontwikkelaars om voor specifieke doelgroepen te ontwikkelen, waarbij op voorhand ook aandacht wordt besteed aan het bereiken van de doelgroep om de doorstroom naar een passende woning te verbeteren.

B

→ Ondersteuning thuis

Reablement wordt als een belangrijk onderwerp genoemd. Daarnaast is het versterken van het netwerk en het sociale vangnet belangrijk. Er moet worden ingezet op buurtverbindingen, zoals ontmoetingsplekken en buurtactiviteiten. Om dit te verwezenlijken, moet er actief aan gemeenschappen worden gebouwd.

→ Mantelzorg versterken

De gemeente werkt aan afspraken over (pré-)mantelzorg woningen, mantelzorg ondersteuning en respijtzorg.

→ Inzet van technologie

C

Denk hierbij aan de inzet van Beeldzorg, Leefstijlmonitoring, ondersteuning in dagstructuur.

→ VPT/ MPT uitbreiden

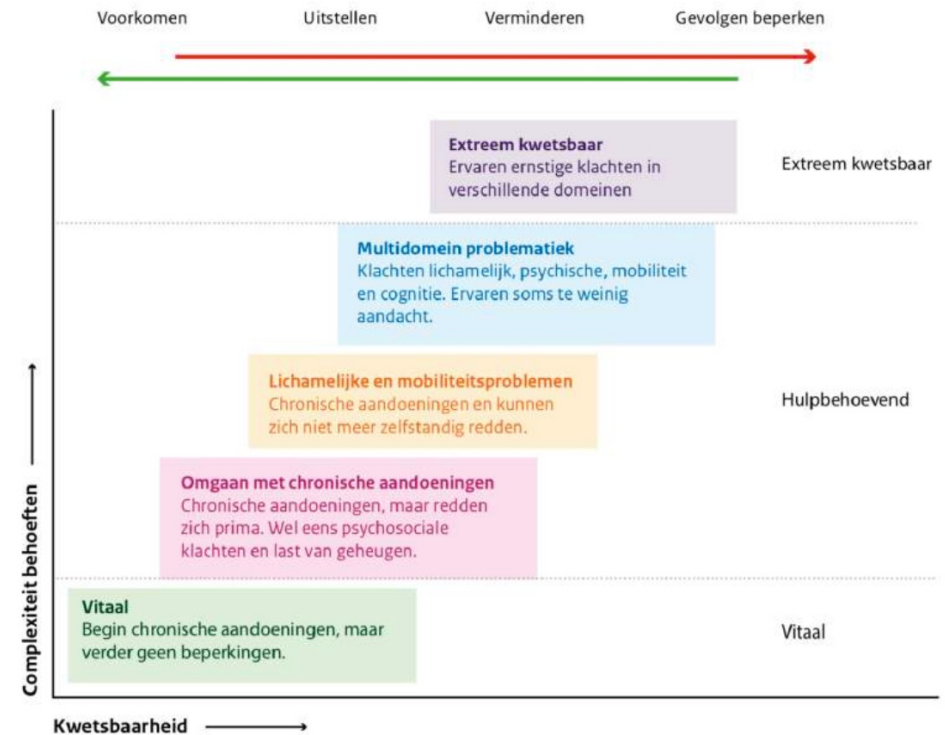
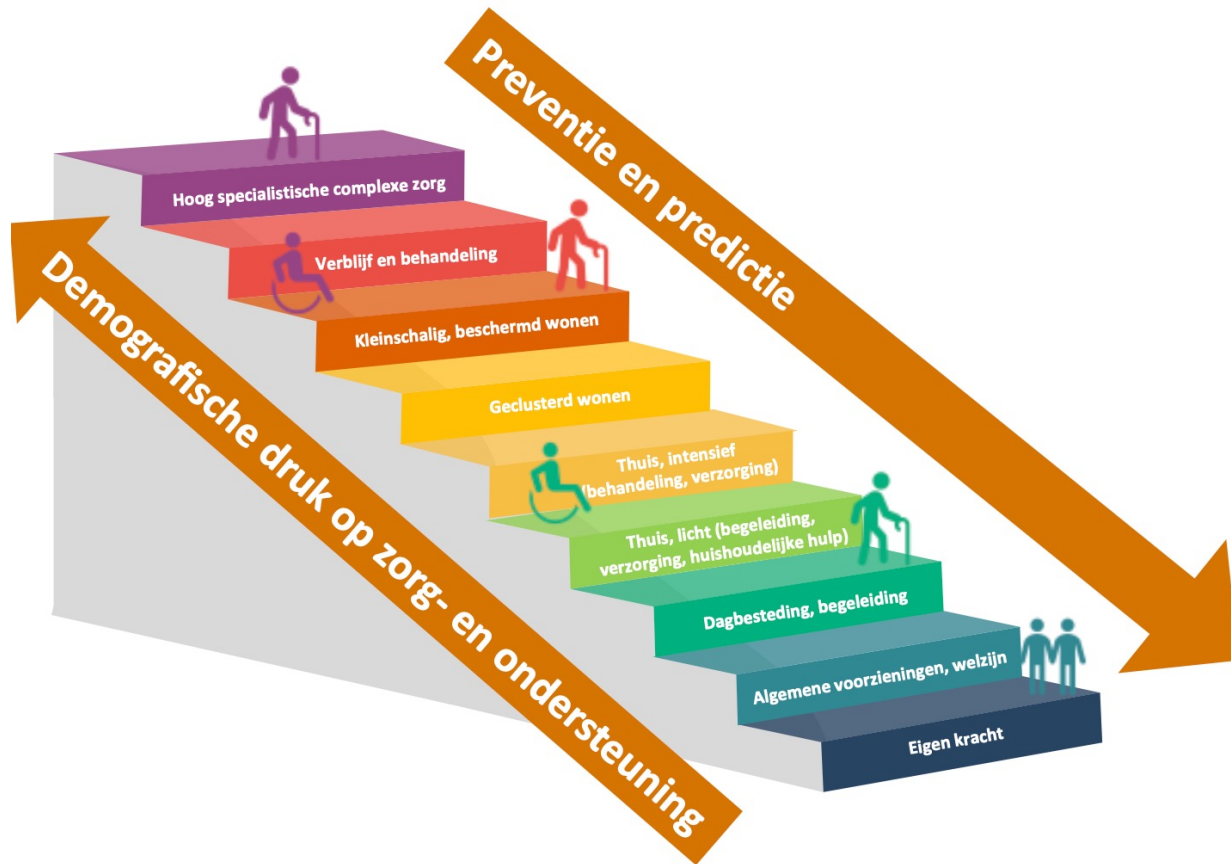
Er bestaat een lokale coalitie genaamd coöperatie van HA, bestaand uit: Careyn, Vierstroom, Buurthof, Regiozorg NU. De organisaties hanteren een gelijke visie en streven naar uniformiteit, waardoor klanten minder gemakkelijk kunnen selecteren op specifieke voorkeuren.

Deze oplossingsrichtingen zijn genoemd tijdens de inspiratiesessies. Een deel van de oplossingsrichtingen wordt al uitgevoerd of is opgenomen in de Maatschappelijke Agenda 2023-2027 van gemeente Woerden. Het is niet van alle oplossingsrichtingen bekend wat de huidige status is. Het is belangrijk om de projecten verder te concretiseren en te onderzoeken op welke manier de oplossingen voor het wonen en zorgvraagstuk kunnen aansluiten bij de Maatschappelijke Agenda 2023-2027.

De verschuiving van hoog complexe zorg naar zelfstandigheid is niet voor iedereen hetzelfde. Ieder heeft een verschillende mate van kwetsbaarheid en individuele wensen en behoeften lopen uiteen

Beweging van hoog complex naar zelfstandig...

...niet voor iedereen op dezelfde manier, ieder heeft verschillende maten van kwetsbaarheid

Bron: Dialoognota ouderenzorg 2020-2040, SZW (2020)

Suggesties voor vervolg | Een volgende stap is om de uitvoering van de initiatieven niet naast elkaar te doen, maar een goede infrastructuur te organiseren waar geen overlap in zit

SUGGESTIES VOOR VERVOLG IN WOERDEN

- Nu is het moment om te handelen. De vergrijzing gaat steeds sneller en oplossingen zijn niet van vandaag op morgen gerealiseerd.
- Samenwerking is de sleutel; In Woerden werken partners in verschillende overlegstructuren zoals IZA-tafels, thema-tafels en de inspiratiesessies van het Project Wonen en Zorg 2040 samen. Het is van belang om de samenwerkingen te formaliseren en te bepalen welke overlegstructuur hiervoor het beste ingezet kan worden voor projecten en initiatieven op het vlak van wonen en zorg. Dit vooral ook om te voorkomen dat afstemming dubbel gebeurt / het wiel opnieuw uitgevonden wordt.
- De Maatschappelijke Agenda 2023-2027 vormt een goede basis. Het is wenselijk om samen na te gaan welke initiatieven en acties nog ontbreken op de agenda en waar er een koppeling gemaakt kan worden met bestaande initiatieven rondom wonen en zorg, zodat de samenwerking kan worden geborgd in en de thematafels (*mag-tafels*).
- Definiëren en concretiseren van kansen en deze vertalen naar projecten en initiatieven. Vervolgens verdiepen van inzichten in projecten en initiatieven en deze informatie beschikbaar maken voor betrokkenen / relevante stakeholders. Het gaat hier bijvoorbeeld over informatie over status, voortgang, resultaten mijlpalen, barrières / aandachtspunten, en betrokken partijen. Er worden veel initiatieven ontplooid, echter zijn deze niet altijd inzichtelijk voor alle relevante en betrokken partijen.
- Een belangrijke constatering is dat de trend van verschuiving van intramurale zorg naar langer zelfstandig thuis niet voor iedereen hetzelfde betekent en niet voor iedereen zondermeer mogelijk is. Iedereen heeft een verschillende mate van kwetsbaarheid en individuele wensen en behoeften lopen uiteen. Het is belangrijk om verder onderzoek te doen naar het aanbod voor ouderen met een meer complexe en intensieve zorgbehoefte in Woerden, om de overgang van informele naar formele zorg goed te organiseren, en te voorkomen dat deze groep tussen wal en schip valt. Zo houden we voldoende aandacht voor inwoners die minder zelfredzaam zijn en behoefte hebben aan meer intensieve zorg en ondersteuning.
- Komen tot meer regie op het onderwerp wonen, zorg en welzijn, heldere communicatie over initiatieven die gepland worden, uitgevoerd worden en gerealiseerd zijn.

Colofon

Commissie project Wonen en Zorg 2040

Kees Weevers

Thijs Houtappels

Harry Finkenflügel

Joyce Jacobs

Mariska Tichem

Liesbeth Hoogendijk

Adviserend: Saliha el Habri en Claartje Broeren

Projectteam IVVU

Arnout Siegelaar (projectleider)

Daniel Mogendorff

Sander Konings

Romee van Hunen

24/01/24

